

nowe horyzonty edukacji filmowej

Podkręć jak Beckham
reż. ***Gurinder Chadha***

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELI

SPIS TREŚCI

1. Informacje o filmie *Podkręć jak Beckham*. (str. 2)
2. Scenariusz lekcji wychowawczej i wiedzy o społeczeństwie. (str. 5)
Temat: *Wielokulturowość – co nas łączy, a co dzieli.*
3. Scenariusz godziny wychowawczej. (str. 7)
4. Karty pracy (zał. 1, 2, 3). (str. 10)
5. Prezentacja multimedialna do pobrania z bazy filmów na stronie www.nhef.pl.

stowarzyszenie nowe horyzonty

zamenhofa 1, 00-153 warszawa, tel. +48 22 530 66 40, fax +48 22 831 06 63, www.nhef.pl

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska – Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych). Jest to najbardziej restrykcyjna z licencji. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/>

INFORMACJE O FILMIE

Opracowała: Sylwia Galanciak

NOTA O FILMIE

Tytuł: *Podkręć jak Beckham (Bend It Like Beckham (AKA Kick It Like Beckham));*

Reżyseria: Gurinder Chadha;

Scenariusz: Paul Mayeda Berges, Guljit Bindra, Gurinder Chadha;

Muzyka: Craig Pruess, Bally Sagoo;

Zdjęcia: Jong Lin;

Montaż: Justin Krish;

Scenografia: Nick Ellis, Mark Scruton, Sara Neighbour;

Kostiumy: Ralph Holes;

Kierownictwo artystyczne: Mark Scruton;

Casting: Carrie Hilton, Liora Reich;

Kierownictwo produkcji: Gurinder Chadha, Deepak Nayyar;

Producent wykonawczy: Ulrich Felsberg, Zygi Kamasa, Simon Franks, Haneet Vaswani, Russel Fischer;

Obsada: Parminder Nagra (Jess Bhamra), Keira Knightley (Jules), Jonathan Rhys-Meyers (Joe), Anupam Kher (Pan Bhamra), Archie Panjabi (Pinky), Shaznay Lewis (Mel), Frank Harper (Alan), Juliet Stevenson (Paula), Shaheen Khan (Pani Bhamra), Ameet Chana (Tony), Pooja Shah (Meena), Paven Virk (Bubbly), Preeya Kalidas (Monica), Trey Farley (Taz), Saraj Chaudhry (Sonny), Imran Ali (Gary), Kulvinder Ghir (Teetu);

Produkcja: Niemcy, USA, Wielka Brytania; rok produkcji: 2002; producent: 20th Century Fox, dystrybucja w Polsce: Best Film; film barwny, 112 minut;

Data premiery: 11.04.2002, premiera w Polsce (DVD): 8 lutego 2007; film wyświetlany był w ramach Warszawskiego Festiwalu Filmowego.

WAŻNIEJSZE NAGRODY

- 2002 – Nagroda Publiczności na MFF w Toronto;
- 2002 – nominacja do Europejskiej Nagrody Filmowej za najlepszy film europejski;
- 2003 – nominacja do nagrody Brytyjskiej Akademii Sztuk Filmowych i Telewizyjnych za najlepszy film brytyjski;
- 2004 – nominacja do Złotego Globu za najlepszą komedię lub musical;
- 2004 – nominacja do nagrody Amerykańskiej Gildii Scenarzystów za najlepszy scenariusz oryginalny (Paul Mayeda Berges, Guljit Bindra, Gurinder Chadha)
- 2004 – nagrody na festiwalach w Marakeszu, Sydney, Toronto i Norwegii;

NOTA O REŻYSERZE

Gurinder Chadha urodziła się w 1960 roku w Kenii. Jako małe dziecko przeniosła się wraz z rodzicami do Indii, a następnie, w wieku 10 lat do Wielkiej Brytanii. Mieszkała i uczyła się w Londynie. Ukończyła dziennikarstwo na University of East England. Współpracowała z BBC, dla której robiła reportaże. Po nawiązaniu współpracy z Brytyjskim Instytutem Filmowym zaczęła realizować dla Channel Four filmy dokumentalne. Jej debiutem reżyserskim był dokument *I'm British but...* z 1990 roku – zainteresowania muzyczne mieszkających w Wielkiej Brytanii młodych Hindusów stały się w nim pretekstem do opowieści o ich tożsamości kulturowej. Do dziś Gurinder Chadha w swoich filmach, zarówno dokumentalnych, jak i fabularnych, pozostaje wierna problematyce przenikania kultur. Fascynuje ją życie mniejszości narodowych w krajach Zachodu, przede wszystkim w USA i Wielkiej Brytanii. Bada, jak w tym świecie funkcjonują wartości i tradycje przeniesione z innych stron świata, a także, z jakich elementów mniejszości budują swoją tożsamość.

W roku 1990 Chadha założyła firmę producencką, w której powstawały jej kolejne filmy – wśród nich wiele fabularnych. Autorka zawsze patrzy na swych bohaterów z życzliwością i wyrozumiałością, jej opowieści są pełne humoru i ciepła, a także szacunku dla portretowanych postaci i kultur. Stara się pokazać, że mimo wielu różnic kulturowych tak naprawdę łączą nas wszystkich wspólne pragnienia i troski, jesteśmy sobie bliżsi, niż się nam wydaje. Gurinder Chadha reżyseruje, pisze scenariusze, jest także producentką filmową.

FILMOGRAFIA

I'm British but... (1990), *Bhaji on the Beach* (1993), *What Do You Call an Indian Woman Who's Funny* (1994), *Rich Deceiver* (1995), *Rodzina to grunt (What's Cooking, 2000)*, *Podkręć jak Beckham (Bend It Like a Beckham, 2002)*, *Duma i uprzedzenie (Bride & Prejudice, 2004)*, *Zakochany Paryż (Paris, je't aime, 2006)*;

O FILMIE

Podkręć jak Beckham to historia nastoletniej Hinduski, Jesminder (zwanej z angielska Jess), która potajemnie marzy o karierze piłkarskiej, uwielbia Davida Beckhama i, jak się okazuje, ma talent do gry w piłkę. Ciepła, sprawnie zrealizowana komedia jest równocześnie filmem podejmującym niełatwe i ważne tematy. Lekka fabuła staje się pretekstem do refleksji na temat różnic kulturowych, stereotypów i ich wpływu na nasze postrzeganie rzeczywistości, kwestii tolerancji dla odmienności (kulturowej i płciowej), a wreszcie także ceny, jaką przychodzi płacić za realizację własnych pragnień.

Wątki autobiograficzne: Gurinder Chadha, autorka filmu, chętnie podkreśla, że *Podkręć jak Beckham* to film w dużej mierze autobiograficzny. Nie chodzi tu jednak o pasję bohaterki do futbolu, ale jej upór w podążaniu za marzeniami, przełamywaniu stereotypów, robieniu tego, co hinduskiej dziewczynie w żadnym razie nie przystoi. Chadha była taką właśnie niepokorną dziewczynką, która nie myślała o zostaniu przykłądną sikhijską żoną i matką, wzorową gospodynią – chciała robić rzeczy wielkie, realizować filmy. Jej marzenie się spełniło, choć przerażona rodzina, podobnie jak w przypadku Jess, początkowo stawiała opór. Jej decyzję pierwszy zaakceptował ojciec, od którego otrzymała wielkie wsparcie. Właśnie jemu dedykowany jest ten film. Charakterystyczna jest tutaj zresztą konstrukcja postaci ojców dwóch głównych bohaterek, Jess i jej przyjaciółki Jules. To mężczyźni w miarę otwarci, rozsądni, pamiętający o własnych niezrealizowanych marzeniach i ukradkiem wspierający córki, jednak zbyt mocno zdominowani przez energiczne, konserwatywne małżonki. To właśnie matki w sposób restrykcyjny bronią tutaj tradycji, usiłując wcisnąć zbuntowane córki w ciasny gorset stereotypu żony i gospodyni, w który same zostały kiedyś wtłoczone. Zakwestionowanie wartości tego „gorsetu” byłoby bowiem zakwestionowaniem całego ich życia, wyboru, jakiego, z braku możliwości wyboru, dokonały.

Chadha, Brytyjka, jest jednak równocześnie Hinduską z krwi i kości, niezwykle przywiązana do wartości tradycji swej kultury. Jej film jest więc równocześnie peanem na cześć rodziny, bez względu na to, jak bardzo byłaby ona niedoskonała. Oko kamery z wielką życzliwością portretuje tu barwną hinduską społeczność, z przymrużeniem oka wytykając jej rozmaite przywary. Rodzina pozostaje wielką wartością, a temu przekonaniu autorka daje także wyraz, angażując do sceny wesela wielu własnych krewnych, w tym matkę i liczne ciotki i filmując ich z wyraźną czułością.

Bohaterki: Najważniejszą postacią w filmie jest Jess Bhamra, którą tylko matka uparcie nazywa Jesminder. Nastolatka przy każdej okazji wymyka się z domu, by grać z chłopakami w piłkę w pobliskim parku. Do pewnego momentu rodzice przymykają na to oko, jednak gdy zbliżają się zaręczyny siostry Jess, Pinky, konieczne staje się wyeliminowanie z życia członków rodziny wszystkich wątków, które mogłyby doprowadzić do skandalu i zerwania zaręczyn. Przepychanie się z chłopakami w pogoni za piłką jest dla tradycyjnej hinduskiej społeczności wystarczająco skandaliczne, by Jess zabroniono gry. Ta spotyka jednak Jules, napastniczkę w żeńskiej drużynie futbolowej, która namawia ją do przyłączenia się do zespołu. Dziewczyna po kryjomu przychodzi na treningi, zaczyna regularnie rozgrywać mecze, okazuje się, że jest bardzo utalentowana. Obie bohaterki, współpracujące na boisku, zaczynają współpracować także poza nim. Rodzi się przyjaźń, którą wystawi na próbę miłość do tego samego chłopaka – trenera ich drużyny.

Dziewczęta pochodzą z dwóch światów, współistniejących obok siebie w tym samym kraju, lecz niemal się niestykających. Mieszkający w Wielkiej Brytanii Hindusi, w trosce o zachowanie własnej tradycji, starają się izolować ją od brytyjskich wpływów. Ich dzieci, jak przenikliwie obserwuje w swoim filmie Gurinder Chadha, nie odczuwają już tak silnie tej potrzeby. Nie chcą izolacji, są otwarte na świat i często postrzegają bagaż tradycji jako obciążenie, przeszkodę na drodze do samorealizacji. Nie znaczy to jednak, że tej tradycji nie cenią. Jess postanowi przecież dla dobra rodziny zrezygnować z gry w drużynie, stara się zrozumieć przesłanki, którymi kierują się jej rodzice. Na pierwszy rzut oka sytuacja jej przyjaciółki Jules wydaje się komfortowa. Żyje w ojczystym kraju, nie musi ukrywać swej miłości do futbolu, a w ogródku ma bramkę, do której strzela gole razem z ojcem. To jednak tylko pozory. Gdy przyjrzeć się bliżej, można dostrzec wiele analogii w sytuacji obu dziewcząt, ich rodziny to niemal lustrzane odbicia. To pewnie pomaga młodym piłkarkom tak dobrze się rozumieć.

Uniwersalność problemów: Misją Gurinder Chadhy jest pokazanie podobieństwa między ludźmi, mimo kulturowych różnic. Łączą nas te same wartości, lęki, przekonania, stereotypy. Jesteśmy sobie bliżsi, niż myślimy. Doskonale portretują to zjawisko rodziny bohatererek *Podkręć jak Beckham*. Mamy tu dziewczęta nietypowo utalentowane i uparte w realizowaniu własnych pasji. Ta nietypowość nie wynika jednak z uwarunkowań genetycznych, lecz kulturowych. Utało się, że futbol to męska rozrywka, uprawiana przez mężczyzn i przez nich oglądana. Kiedy na mecz żeńskich drużyn przychodzą koledzy Jess, nie potrafią patrzeć na zawodniczki jak na sportowców. Cała sytuacja bawi ich i równocześnie wprawia w zakłopotanie. Nie wiedzą, jak zareagować, więc reagują najprościej, dystansującym śmiechem. Inaczej zachowuje się jedynie przyjaciel Jess, Tony. On jednak jest gejem (co skrętnie ukrywa), sam nie przystaje do stereotypu mężczyzny. Nic dziwnego, że dziewczęta marzą o wyjeździe do Ameryki, kraju, w którym żeński futbol nie jest żadnym dziwolągiem. Obie mają względnie tolerancyjnych ojców i bardzo konserwatywne matki. Matka Jules pragnie dla córki tego samego, co matka Jess. Chce stworzyć z niej pasującą do obowiązującego kanonu piękną kobietę, za którą uganiać się będą chłopcy, i która kiedyś zostanie wzorową żoną i matką. Matka Jess stara się przeforsować dla córki krój sari powiększający optycznie piersi, matka Jules usiłuje kupić jej wkładki do biustonosza. „Kto spojrzy na dziewczynę w worku?” - pyta pierwsza, druga krytykuje sportową sylwetkę córki: „Z jakiegoś powodu tylko Sporty Spice [członkini popularnego girls bandu Spice Girls, do którego należała także żona Davida Beckhama, Victoria – SG] nie ma faceta”.

Podobna jest więc sytuacja bohatererek, podobne są ich relacje rodzinne. Łączy je wreszcie to, co jest właściwym tematem filmu: marzenia i odwaga, by je realizować. Obie muszą przełamywać stereotypy kulturowe i płciowe, obie ryzykują odtrącenie (choć Jess bez wątplenia w większym stopniu).

Gurinder Chadha, wnikliwa obserwatorka życia społecznego, ukazuje w swoim filmie coś jeszcze – szczególną przemianę pokoleniową. Rodziców naszych bohatererek dzieli troskliwie pielęgnowana przepaść kulturowa. Ich dzieci starają się tę przepaść zasypać, co nieuchronnie prowadzi do stopniowego zacierania się różnic kulturowych i do konfliktów na osi rodzice – dzieci. Zanikaniu jednych różnic towarzyszy więc powiększanie się innych, pokoleniowych, ciężar konfliktu przenosi się w inne miejsce.

Tolerancja? Film o zderzeniu kultur nieuchronnie musi podjąć także temat tolerancji. I tu także Chadha nas zaskakuje. Owszem, bardzo mocno brzmią tu motywy dyskryminowania Hindusów – ważnym dla zrozumienia filmu wątkiem jest ten dotyczący złamania krykietowej kariery ojca Jess, wyrzuconego z drużyny za to, że jest Hindusem i nosi turban. Sama Jess także spotyka się z agresją, fizyczną i słowną – zostaje sfaultowana i obrażona przez zawodniczkę z innej drużyny. Z kolei Hindusi chcąc chronić tożsamość, zabraniają dzieciom związków z Brytyjczykami, a całowanie się sikhijskiej dziewczyny z białym chłopcem wystarcza do zerwania zaręczyn jej siostry. Hindusi i Brytyjczycy patrzą na siebie z niechęcią, a jedni i drudzy pod płaszczykiem tolerancji ukrywają wrogość na przykład wobec mniejszości seksualnych. Przyjaciel Jess nie wyobraża sobie ujawnienia własnej orientacji, matka Jules wpada w rozpacz na samą myśl o tym, że jej córka może być lesbijką. „Oczywiście nie mam nic przeciwko lesbijkom”, stwierdza z przekonaniem, gdy już może odetchnąć z ulgą. „Nasza tolerancyjność nie wykracza poza poziom deklaracji” – zdaje się mówić Chadha – „Wystarczy, że czyjaś inność nas dotyka, a znika tolerancja”. Równocześnie młode, otwarte na świat pokolenia dają nadzieję. Znajomość świata, kultur innych niż nasza, staje się gwarancją akceptacji dla inności.

Konstrukcja filmu, realizacja: Fabuła zbudowana jest wokół głównej intrygi, którą stanowi zdobywanie przez Jess w tajemnicy przed rodziną szlifów piłkarskich. Wątki równoległe to m.in. wątek przyjaźni Jess i Jules, zaręczyn Pinky i Teetu, uczucia rodzącego się między Jess i Joe. Całość zamknięta jest klamrą kompozycyjną, w której pojawia się David Beckham: na początku filmu w marzeniu sennym Jess, gdzie grają razem, na końcu zaś na lotnisku, gdzie wsiadają do tego samego samolotu. Marzenie się spełnia, choć szczęśliwie zakochana Jess nie zważa na tę symboliczną puentę. Wywalczyła sobie drogę na boisko, teraz zajmie się walką o miłość (także przecież zakazaną, Joe jest Irlandczykiem).

Film jest barwną, dynamiczną realizacją. Szybki montaż, częste zbliżenia nadają tempa i energii scenom sportowych zmagania i hinduskiego wesela. Lekka forma całości nie przesłania jednak powagi problemów, jakie podejmuje autorka, czyni go wdzięczną inspiracją do własnych przemyśleń. Egzotyka doskonale współgra z uniwersalnością opowieści o tym, że warto być wytrwałym w podążaniu za marzeniami.

SCENARIUSZ LEKCJI WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE I GODZINY WYCHOWAWCZEJ

Opracowała: Magdalena Ładyko, nauczycielka historii oraz wiedzy o społeczeństwie

Temat: *Wielokulturowość – co nas łączy, a co dzieli.*

CELE LEKCJI

Po lekcji uczeń powinien:

- znać i umieć wyjaśnić podstawowe określenia: wielokulturowość, asymilacja, tolerancja;
- być świadomym zjawiska wielokulturowości w swoim środowisku, szkole, osiedlu, a także rozumieć problemy i konflikty z tego wynikające;
- rozumieć jakie mechanizmy tworzą stereotypy określające inne nacje;
- rozumieć i akceptować odmiennosc tradycji, obyczajów, religii;
- uzasadnić swoją decyzję lub przedstawić swój punkt widzenia dotyczący danego problemu;
- rozumieć, że wierność tradycji czy zasadom moralnym jest podstawą akceptacji w rodzinie, czy danej grupie społecznej;
- charakteryzować kulturę hinduską.

METODY I FORMY PRACY

- wykład,
- herua – dyskusja problemowa,
- praca w grupach,
- indywidualna praca ucznia,
- metody aktywizujące.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- film: *Podkręć jak Beckham*, reż: G. Chadha, Niemcy, USA, Wielka Brytania 2002,
- mapa ścienna *migracje ludności*,
- plansze, mazaki,
- karty pracy (zał. 1).

POJĘCIA KLUCZOWE

- wielokulturowość,
- migracje ludności,
- stereotyp.

CZAS

1–2 godziny lekcyjne

PRZEBIEG LEKCJI

1. Wykład. Nauczyciel krótko przypomina temat filmu oraz zadaje klasie pytanie dotyczące wrażeń z filmu, co im się podobało, a co nie, co ich zainteresowało. W trakcie dyskusji naprowadza uczniów na temat wielokulturowości. W filmie zjawisko to obserwujemy na przykładzie mieszkającej w Anglii rodziny Bhamra.

Pochodzą oni ze stanu Pendżab w Indiach. Są typowym przykładem hermetycznej społeczności hinduskiej kultywującej swoje tradycje, obyczaje, religię.

2. Heureza i praca w grupach. Nauczyciel może poruszyć dwa główne tematy pojawiające się w filmie lub skupić się na jednym. Pierwszym tematem będzie w dalszym ciągu wielokulturowość. Nauczyciel stawia młodzieży pytanie: *Co powoduje, że niektóre społeczności, narody budzą niechęć, zaś inne postrzegane są jako społeczności pozytywne? Co nam przeszkadza, a co pomaga w ich poznaniu i ocenie?* Nauczyciel uważnie śledzi tok zajęć, uważając na właściwe określenia używane przez uczniów. Mogą pojawić się następujące określenia.

Przeszkadza	Pomaga
- inny, niezrozumiały język; - odmienna kultura, obyczaje, religia niezrozumiała dla innych; - dominujące zasady i prawo religijne; - dominacja mężczyzn w rodzinie; - hermetycznie zamknięta grupa; - brak chęci współpracy w trwającym procesie asymilacji dzieci, młodzieży z innymi grupami społecznymi; - przeszłość historyczna; - prześladowania innych grup społecznych, mniejszości narodowych, religijnych; - odmienność rasowa, kolor skóry, wygląd zewnętrzny; - stereotypy panujące w społeczeństwie, rodzinie;	- otwartość na zmiany; - chęć poznania innej kultury; orientalizm, który budzi ciekawość, i chęć poznania przedstawicieli tych nacji; - szybka asymilacja z resztą społeczeństwa; - przeszłość historyczna, martyrologia narodu budząca współczucie; - podobny język i wygląd zewnętrzny;

Nauczyciel inicjuje dyskusję na temat wypisanych przykładów. Można też w tym miejscu nakierować uczniów na drugi wątek tematu lekcyjnego – konflikt pokoleń. Występuje on niezależnie od narodu, panujących zwyczajów, religii. Nauczyciel prosi o podanie przykładów na podstawie filmu i własnych doświadczeń. Następnie rozdaje arkusz do ćwiczeń (zał. nr 1) i dzieli klasę 4-5 osobowe grupy. Każda grupa w ciągu kilku minut wykonuje pracę i jeden z uczniów przedstawia sposób rozwiązania na forum klasy. Przykładowe tematy do analizy SWOT.

1. *Za kogo chcesz żyć* – słowa trenera do Jesminder. Jess mimo sprzeciwu rodziny, odchodzi z domu i wyjeżdża do USA aby kontynuować karierę.
2. Wielokulturowość w Polsce to zjawisko narastające, obecne i nieodwołalne (wskaż mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia).
3. Asymilacja wobec emigrantów powinna być przymusowa.
4. Emigranci powinni żyć w oddzielnych dzielnicach (gettach).
5. Rodzice mogą tylko pomagać w podjęciu decyzji swoim dzieciom, ale nie powinni za nich decydować.

Po kilku minutach przedstawiciel grupy prezentuje i omawia na forum klasy swój arkusz SWOT. Pod koniec lekcji nauczyciel ocenia aktywnych uczniów, zadaje prace domową.

Praca domowa

1. Akceptacja wielokulturowości to kluczowy warunek w budowaniu bezpiecznego świata.
2. Konserwatyzm rodziców (opiekunów) jest niezbędny w procesie wychowawczym. Wyraź i uzasadnij swoją opinię.
3. Wykonaj prezentację multimedialną na temat historii, kultury, obyczajów ludności hinduskiej

SCENARIUSZ LEKCJI WYCHOWAWCZEJ

Opracowały: Dominika Orłowska, Karolina Orłowska

Czas

Całkowity czas: ok. 100 minut (z możliwością wykorzystania tylko niektórych elementów scenariusza)

Blok 1.

Celem ćwiczeń opisanych w tym bloku jest:

- zgłębianie tematyki różnic kulturowych,
- oddzielenie stereotypów na temat różnic kulturowych od faktów,
- konfrontacja własnych opinii z opiniami rówieśników.

Ćwiczenie – Skojarzenia

Czas: 10 min

Nauczyciel dzieli uczniów na grupy. Każda grupa otrzymuje Kartę Pracy „Różnice”.

Zadaniem grup jest dopisanie skojarzeń związanych z hasłem „różnice kulturowe” do każdej z liter.

Materiały:

- karty pracy „Różnice” (zał. 2),
- długopisy.

DYSKUSJA

Czas: 10 minut

Nauczyciel moderuje dyskusję na temat różnic kulturowych dotyczących kobiet i mężczyzn.

Uczniowie odpowiadają na pytania:

- Jakie znają różnice dotyczące ról kobiety i mężczyzny w innych kulturach niż nasza?
- Ile z tych poglądów bazuje na ich własnych doświadczeniach? Ile z nich bazuje na popularnych opiniach?

Podsumowanie:

Wprowadzenie do zajęć jest czasem na refleksję nad tematyką filmu. Dzięki dyskusji uczniowie mają okazję podzielić się przemyśleniami związanymi ze znanymi im różnicami kulturowymi oraz zweryfikować ich prawdziwość.

Blok główny (65 minut)

Celem ćwiczeń opisanych tym bloku jest:

- analizowanie sytuacji,
- poszukiwanie oryginalnych, innowacyjnych rozwiązań w sytuacji trudnej,
- zbieranie argumentów,
- dokonywanie wyborów,
- wyrażanie własnego zdania.

Ćwiczenie – Technika 635

Czas: 40 minut

Co to jest technika 635?

Jest to odmiana klasycznej i znanej „burzy mózgów”. Głośne wypowiedanie swoich pomysłów, stosowane w „burzy mózgów”, zostało zastąpione zapisywaniem ich na specjalnie przygotowanych arkuszach rozdanych poszczególnym grupom.

Co oznaczają cyfry 635?

6 oznacza ilość minut w ostatniej rundzie

3 oznacza ilość pomysłów rozwiązania problemu w każdej rundzie

5 oznacza ilość rund

Zasady:

- odroczone wartościowanie – rozwiązania oceniamy na samym końcu,
- ilość rodzi jakość – im więcej pomysłów tym lepiej,
- oryginalne pomysły – odchodzimy od schematycznego myślenia,
- rozwijanie pomysłów innych – modyfikujemy, ulepszamy, wzbogacamy!

Problem:

Jak bohaterka filmu może osiągnąć swój cel i zrealizować marzenia, jednocześnie pozostając w zgodzie z rodziną i tradycją, w której została wychowana?

Wskazówka dla nauczyciela:

Należy wyjaśnić uczniom, by nie podawali radykalnych rozwiązań, lecz szukali kompromisów, próbowali się utożsamić z bohaterką i uwzględnić kontekst kulturowy.

ETAP I

Czas: 25 minut

Przebieg:

Nauczyciel dzieli uczniów na 5 grup. Każda grupa otrzymuje Kartę Pracy 635 z zapisanym problemem do rozwiązania.

Runda 1 – trwa 2 minuty. Uczniowie wykorzystują czas na wymyślenie i zapisanie 3 pomysłów na rozwiązanie problemu. Po upływie czasu grupy podają sobie kartki zgodnie z ruchem wskazówek zegara.

Runda 2 – trwa 3 minuty. Uczniowie najpierw czytają zapisane już pomysły poprzedniej grupy, a następnie podają 3 kolejne własne propozycje rozwiązań. Grupa może wymyślić zupełnie nowe rozwiązania, bądź zmodyfikować zapisane na tej kartce pomysły poprzedniej grupy. Nie wolno powielać własnych ani cudzych pomysłów. Po upływie czasu grupy podają sobie kartki zgodnie z ruchem wskazówek zegara.

Runda 3 – trwa 4 minuty. Uczniowie najpierw czytają wszystkie zapisane przez poprzednie grupy pomysły, a następnie podają 3 kolejne własne propozycje rozwiązań. Grupa może wymyślić zupełnie nowe rozwiązania, bądź zmodyfikować zapisane na tej kartce pomysły poprzedniej grupy. Nie wolno powielać własnych ani cudzych pomysłów. Po upływie czasu grupy podają sobie kartki zgodnie z ruchem wskazówek zegara.

Runda 4 – trwa 5 minut. Uczniowie najpierw czytają wszystkie zapisane przez poprzednie grupy pomysły, a następnie podają 3 kolejne własne propozycje rozwiązań. Grupa może wymyślić zupełnie nowe rozwiązania, bądź zmodyfikować zapisane na tej kartce pomysły poprzedniej grupy. Nie wolno powielać własnych ani cudzych pomysłów. Po upływie czasu grupy podają sobie kartki zgodnie z ruchem wskazówek zegara.

Runda 5 – trwa 6 minut. Uczniowie najpierw czytają wszystkie zapisane przez poprzednie grupy pomysły, a następnie podają 3 kolejne własne propozycje rozwiązań. Grupa może wymyślić zupełnie nowe rozwiązania, bądź zmodyfikować zapisane na tej kartce pomysły poprzedniej grupy. Nie wolno powielać własnych ani cudzych pomysłów. Po upływie czasu grupy podają sobie kartki zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Każda grupa kończy ćwiczenie z kartką, którą miała na samym początku.

ETAP II

Czas: 10 minut

Po zakończeniu ostatniej rundy grupy ostatni raz czytają wszystkie zapisane na kartkach pomysły. Ich zadaniem jest wybranie najlepszego pomysłu z danej kartki. Powinno to być takie rozwiązanie, które da się wcielić w życie (a nie abstrakcyjne), a zarazem jest oryginalne, ciekawe, innowacyjne.

ETAP III

Czas: 5 minut

Każda grupa kolejno odczytuje na forum klasy wszystkie pomysły ze swojej kartki, na końcu podając to rozwiązanie, które zostało uznane za najlepsze.

Materiały:

- karty pracy 635 (zał. 3),
- długopisy.

Podsumowanie:

Wykorzystanie techniki 635 ma na celu skupienie uwagi uczniów na poszukiwaniu rozwiązania problemu. Zapisywanie wszystkich pomysłów porządkuje tok myślowy i pozwala wybrać optymalne rozwiązanie. Zapoznanie się z pomysłami innych osób jest inspiracją i poszerza horyzonty myślowe.

Ćwiczenie – Analiza SWOT

Czas: 25 minut

Co to jest analiza SWOT?

SWOT – służy do porządkowania informacji.

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników):

S (Strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego rozwiązania,

W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego rozwiązania,

O (Opportunities) – szanse: prognozy pozytywnych skutków wprowadzenia w życie danego rozwiązania,

T (Threats) – zagrożenia: prognozy negatywnych skutków wprowadzenia w życie danego rozwiązania.

ETAP I

Nauczyciel tworzy na tablicy, flipcharcie lub arkuszach pakowego papieru 5 tabel (wg wzoru w załączniku – Karta Pracy SWOT).

Nad tabelami należy zapisać rozwiązania wybrane przez grupy uczniów.

Wskazówka dla nauczyciela:

Rozwiązania podane przez uczniów powinny być zapisane w formie równoważników zdań, w możliwie najkrótszej i uproszczonej formie.

Tabele można przygotować przed zajęciami.

ETAP II

Nauczyciel pełni funkcję moderatora. Uczniowie na forum klasy po kolei analizują 5 wybranych rozwiązań, nauczyciel zapisuje w odpowiednich rubrykach uwagi uczniów.

ETAP III

Nauczyciel odczytuje po kolei wszystkie zapisane informacje dotyczące analizowanych rozwiązań.

Ćwiczenie może zakończyć się głosowaniem na najlepszy pomysł.

Materiały:

- karta pracy Analiza SWOT (zał. 1),
- szary papier lub flipchart,
- marker

Podsumowanie:

Celem użycia analizy jest zebranie i uporządkowanie informacji na dany temat. Stanowi to ułatwienie przy podejmowaniu decyzji lub dokonywaniu wyborów. Jest to technika uniwersalna, którą można wykorzystywać w różnych dziedzinach życia.

ZAKOŃCZENIE (10 minut)**Prezentacja**

(prezentacja jest do pobrania na stronie www.edukacja.nowehoryzonty.pl w zakładce *Dla nauczycieli*, login: edukacja09, hasło: edukacja09)

Nauczyciel przedstawia prezentację zawierającą definicje pojęć dotyczących zjawisk związanych z tematyką filmu. Po zapoznaniu się z prezentacją uczniowie podają występujące w filmie przykłady omówionych zjawisk.

Załącznik 1, karta pracy „Analiza SWOT”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
SZANSE MOZLIWOŚCI	ZGROŻENIA

Załącznik 2, karta pracy „Różnice”

R-

Ó-

Ż-

N-

I-

C-

E-

K-

U-

L-

T-

U-

R-

O-

W-

E-

Grupa 1

PROBLEM: Jak bohaterka filmu może osiągnąć swój cel i zrealizować marzenia, jednocześnie pozostając w zgodzie z rodziną i tradycją, w której została wychowana?

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

Grupa 2

PROBLEM: Jak bohaterka filmu może osiągnąć swój cel i zrealizować marzenia, jednocześnie pozostając w zgodzie z rodziną i tradycją, w której została wychowana?

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

Grupa 3

PROBLEM: Jak bohaterka filmu może osiągnąć swój cel i zrealizować marzenia, jednocześnie pozostając w zgodzie z rodziną i tradycją, w której została wychowana?

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

Grupa 4

PROBLEM: Jak bohaterka filmu może osiągnąć swój cel i zrealizować marzenia, jednocześnie pozostając w zgodzie z rodziną i tradycją, w której została wychowana?

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

Grupa 5

PROBLEM: Jak bohaterka filmu może osiągnąć swój cel i zrealizować marzenia, jednocześnie pozostając w zgodzie z rodziną i tradycją, w której została wychowana?

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.

- 1.
- 2.
- 3.